

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อการสร้างเขื่อนในพื้นที่ ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ และเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติที่มีต่อโครงการฯ ของประชาชน

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย จากการแจกแบบสอบถามทั้งหมด 500 ชุด มีประชาชนตอบแบบสอบถามทั้งหมด 412 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.40 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) ซึ่งเป็นพื้นที่น้ำจะท่วมจึง แจกแบบสอบถามทั้งหมด 100 ชุด มีประชาชนตอบแบบสอบถามจำนวน 90 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของจำนวนแบบสอบถามกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ

2. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) แจกแบบสอบถามทั้งหมด 250 ชุด มีประชาชนตอบแบบสอบถามจำนวน 210 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 84.00 ของจำนวนแบบสอบถามกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน

3. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่ก้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) แจกแบบสอบถามทั้งหมด 150 ชุด มีประชาชนตอบแบบสอบถามจำนวน 112 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 74.67 ของจำนวนแบบสอบถามกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน

จากข้อมูลทั้งหมดได้นำมาวิเคราะห์ถึงระดับทัศนคติ รวมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตกับทัศนคติต่อโครงการสร้างเขื่อนกัก โดยมีรายละเอียดการศึกษาและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกัก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับเขื่อนกัก

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการสร้างเขื่อน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชน

ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการถือครองที่ดิน อาชีพ และรายได้ของประชาชน โดยทำการวิเคราะห์หา ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

1. เพศของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างมีทั้งหมด 412 คน เป็นเพศชายทั้งหมด 272 คน คิดเป็นร้อยละ 66.02 และเพศหญิง 140 คน คิดเป็นร้อยละ 33.98

ตารางที่ 3 แสดงเพศของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง

กลุ่ม	กลุ่มตัวอย่างที่คาด	กลุ่มตัวอย่างที่อาศัย	กลุ่มตัวอย่างที่อาศัย	รวม (คน) (ร้อยละ) (N=412)
	ว่าจะได้อพยพ (คน) (ร้อยละ) (N=90)	อยู่ที่เขื่อน (คน) (ร้อยละ) (N=210)	อยู่ที่ถลเขื่อน (คน) (ร้อยละ) (N=112)	
จำนวนเพศชาย	70 (77.78)	126 (60.00)	76 (67.86)	272 (66.02)
จำนวนเพศหญิง	20 (22.22)	84 (40.00)	36 (32.14)	140 (33.98)
รวม	90	210	112	412
(ร้อยละ)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)

จำนวนตัวอย่างประชาชนทั้งหมดสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) จำแนกเป็นเพศชาย 70 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78, เพศหญิง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

2. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) จำแนกเป็นเพศชาย 126 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00, เพศหญิง 84 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

3. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่ก่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) จำแนกเป็นเพศชาย 76 คน คิดเป็นร้อยละ 67.86, เพศหญิง 36 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14

2. อายุของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างจะมีอายุต่ำสุด 17 ปี อายุสูงสุด 89 ปี มีอายุเฉลี่ย 46.60 ปี ไม่ระบุอายุ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.24 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 35.68 กลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดอายุ 81 ปีขึ้นไป มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.73 ของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง

ตารางที่ 4 ช่วงอายุของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง

ช่วงอายุ (ปี)	กลุ่มตัวอย่างที่คาด	กลุ่มตัวอย่างที่อาศัย	กลุ่มตัวอย่างที่อาศัย	จำนวน (คน) (ร้อยละ) (N=412)
	ว่าจะได้อพยพ (คน) (ร้อยละ) (N=90)	อยู่ได้เขื่อน (คน) (ร้อยละ) (N=210)	อยู่ไกลเขื่อน (คน) (ร้อยละ) (N=112)	
ต่ำกว่า 21	7 (7.78)	1 (0.48)	2 (1.79)	11 (2.67)
21-30	6 (6.67)	16 (7.62)	16 (14.29)	38 (9.22)
31-40	10 (11.11)	41 (19.52)	18 (16.07)	69 (16.75)
41-50	35 (38.89)	71 (33.81)	41 (36.61)	147 (35.68)
51-60	22 (24.44)	51 (24.29)	27 (24.11)	100 (24.27)
61-70	7 (7.78)	15 (7.14)	7 (6.25)	29 (7.04)
71-80	2 (2.22)	11 (5.24)	1 (0.89)	14 (3.40)
มากกว่า 80	1 (1.11)	2 (0.95)	-	3 (0.73)
ไม่ระบุ	-	2 (0.95)	-	1 (0.24)
รวม	90 (100)	210 (100)	112 (100)	412 (100.00)

จำนวนประชาชนตัวอย่างทั้งหมดสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่คาดว่าจะต้องอพยพ (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกีดช้าง อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่) มีอายุต่ำสุด 17 ปี อายุสูงสุด 85 ปี มีอายุเฉลี่ย 46.19 ปี ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89, มีจำนวนน้อยที่สุดอายุ 80 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.11

2. กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ได้เขื่อน (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกีดช้าง อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่) มีอายุต่ำสุด 20 ปี อายุสูงสุด 89 ปี มีอายุเฉลี่ย 47.57 ปี ไม่ระบุอายุ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.95, ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 33.81, จำนวนน้อยที่สุดอายุต่ำกว่า 21 มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.48

3. กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่แก้ว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) มีอายุต่ำสุด 18 ปี อายุสูงสุด 80 ปี มีอายุเฉลี่ย 45.12 ปี ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.95, จำนวนน้อยที่สุดอายุ 71-80 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.89

3. ระดับการศึกษาของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง

กลุ่มประชาชนตัวอย่างจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.31 ไม่ระบุระดับการศึกษา, ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 20.63, ได้รับความศึกษาจำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 73.06, มีการศึกษาสูงสุดคือสูงกว่าระดับปริญญาตรีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.73, มีการศึกษาต่ำสุดคือระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.21 และกลุ่มประชาชนตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 31.31

ตารางที่ 5 แสดงระดับการศึกษาของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	กลุ่มตัวอย่างที่	กลุ่มตัวอย่างที่	กลุ่มตัวอย่างที่	รวม (คน) (ร้อยละ) (N=412)
	คาดว่าจะได้อพยพ (คน) (ร้อยละ) (N=90)	อาศัยอยู่ที่เชียงใหม่ (คน) (ร้อยละ) (N=210)	อาศัยอยู่ไกลเชียงใหม่ (คน) (ร้อยละ) (N=112)	
ไม่ได้รับการศึกษา	71 (78.89)	13 (6.19)	1 (0.89)	85 (20.63)
ได้รับการศึกษา	19 (21.11)	188 (89.52)	94 (83.93)	301 (73.06)
ไม่ระบุ	0 (0)	9 (4.29)	17 (15.18)	26 (6.31)
รวม	90 (100)	210 (100)	112 (100)	412 (100.00)

จำนวนประชาชนตัวอย่างทั้งหมดสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกีดช้าง อำเภอมแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) ประชาชนตัวอย่างจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 78.89 ไม่ได้รับการศึกษา, ได้รับการศึกษาจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 21.11, มีการศึกษาสูงสุดคือระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.44, มีการศึกษาต่ำสุดคือระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.11 และส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

2. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ที่เชียงใหม่ (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกีดช้าง อำเภอมแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) ประชาชนตัวอย่างจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.29 ไม่ระบุระดับการศึกษา, ไม่ได้รับการศึกษาจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.19, ได้รับการศึกษาจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 89.52, มีการศึกษาสูงสุดคือสูงกว่าระดับปริญญาตรีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.48, มีการศึกษาต่ำสุดคือระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 และส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 49.05

3. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่แก้ว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) ประชาชนตัวอย่างจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15.18 ไม่ระบุระดับการศึกษา, ไม่ได้รับการศึกษาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.89, ได้รับการศึกษาจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 83.93, มีการศึกษาสูงสุดคือสูงกว่าระดับปริญญาตรีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.79, มีการศึกษาค่ำสุดคือระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16.07 และส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.64

ประชาชนตัวอย่างที่ได้รับการศึกษากับไม่ได้รับการศึกษามีปริมาณที่แตกต่างกันมากเมื่อเปรียบเทียบกันทั้ง 3 กลุ่ม จะเห็นได้ว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีถึงร้อยละ 78.89 ที่ไม่ได้รับการศึกษา และมีเพียงร้อยละ 21.11 เท่านั้นที่ได้รับการศึกษา ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้อาจจะมาจากสภาพภูมิประเทศของประชาชนกลุ่มนี้ที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหุบเขาอยู่ห่างไกลความเจริญ การคมนาคมไม่สะดวก การสาธารณสุขไม่ดี (ขาดน้ำประปาและไฟฟ้า) รวมไปถึงการถูกละเลยจากรัฐบาล ทำให้ประชาชนกลุ่มนี้ขาดการศึกษาตั้งแต่ในอดีต จนกระทั่งในปัจจุบันนี้ประชาชนกลุ่มนี้ก็ยังไม่ได้รับการศึกษาไม่เพียงพอเท่าที่ควร อีกทั้งประชาชนส่วนใหญ่ยังเป็นประชาชนยากจนอยู่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจด้านการศึกษาไปด้วย กล่าวคือคิดแต่การทำงานหารายได้เพื่อนำมาเลี้ยงชีพตนและครอบครัว

ส่วนกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนนั้นมีเพียงร้อยละ 6.19 เท่านั้นที่ไม่ได้รับการศึกษาและมีถึงร้อยละ 89.52 ที่ได้รับการศึกษาแต่จะเห็นได้ว่ามีถึงร้อยละ 49.05 ที่ประชาชนมีการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงแม้ว่ากลุ่มนี้จะได้รับการศึกษาและรัฐบาลให้ความสนใจแต่ก็ไม่มากเท่าที่ควร นั่นก็คือกลุ่มประชาชนตัวอย่างกลุ่มนี้มีพื้นที่ที่เป็นพื้นที่เป็นหุบเขาเหมือนกับกลุ่มประชาชนที่คาดว่าจะต้องอพยพ แต่กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนจะมีการสาธารณสุขที่ดีกว่า (มีไฟฟ้าใช้แต่ขาดน้ำประปา) มีการคมนาคมสะดวกกว่า

และกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนนั้นมีเพียงร้อยละ 0.89 เท่านั้นที่ไม่ได้รับการศึกษา และมีถึงร้อยละ 83.93 ที่ได้รับการศึกษา ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้เป็นเพราะสภาพภูมิประเทศของประชาชนกลุ่มนี้เป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้ความเจริญมากที่สุด การคมนาคมสะดวกสบาย การสาธารณสุขที่ดีกว่า สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบ ดินล้นน้ำแม่ปิง ซึ่งอาจจะกล่าวได้เลยว่าเป็นพื้นที่เศรษฐกิจทำให้ประชาชนกลุ่มนี้ได้รับความสนใจจากรัฐบาล และมีการศึกษาที่ดีกว่ากลุ่มประชาชนที่คาดว่าจะต้องอพยพ

4. สถานภาพการถือครองที่ดินครอบครัว

ประชาชนตัวอย่างจำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 90.78 มีที่ดินเป็นของตนเอง มีที่ดินเป็นของตัวเองมากที่สุดจำนวน 40 ไร่ มีที่ดินเป็นของตัวเองน้อยที่สุดจำนวน 0.25 ไร่ และส่วนใหญ่มีที่ดินจำนวน 10 ไร่

ประชาชนตัวอย่างจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมด เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดมากที่สุดจำนวน 19 ไร่ เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดน้อยที่สุดจำนวน 1 ไร่ และส่วนใหญ่เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดจำนวน 5 ไร่

ประชาชนตัวอย่างจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.61 เข้าจากผู้อื่นบางส่วน เข้าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วนมากที่สุดจำนวน 20 ไร่ เข้าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วนน้อยที่สุดจำนวน 2 ไร่ และส่วนใหญ่เข้าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วนจำนวน 5 ไร่

ตารางที่ 6 แสดงสถานภาพการถือครองที่ดินของครอบครัว

กลุ่ม	เป็นของตนเอง			เข้าจากผู้อื่นทั้งหมด			เข้าจากผู้อื่นบางส่วน		
	จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (ไร่)	S.D.	จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (ไร่)	S.D.	จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (ไร่)	S.D.
กลุ่มตัวอย่างที่ คาดว่าจะต้อง อพยพ (N=90)	89 (98.89)	11.26	7.73	1 (1.11)	0.01	0.11	-	-	-
กลุ่มตัวอย่างที่ อาศัยอยู่ได้ เขื่อน (N=210)	200 (95.24)	7.79	7.24	2 (0.95)	0.03	0.37	2 (0.95)	0.02	0.19
กลุ่มตัวอย่างที่ อาศัยอยู่ไกล เขื่อน (N=112)	85 (75.89)	3.97	4.28	18 (16.07)	0.89	2.60	17 (15.18)	0.85	2.52
รวม (N=412)	374 (90.78)	7.51	7.15	21 (5.10)	0.26	1.43	19 (4.61)	0.24	1.37

จำนวนประชาชนตัวอย่างทั้งหมดสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) ประชาชนตัวอย่างจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 98.89 มีที่ดินเป็นของตนเอง เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.11 และไม่มีประชาชนตัวอย่างที่เข้าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วน

มีที่ดินเป็นของตนเองมากที่สุดจำนวน	40	ไร่
มีที่ดินเป็นของตนเองน้อยที่สุดจำนวน	2	ไร่
ส่วนใหญ่มีที่ดินจำนวน	15	ไร่
เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดมากที่สุดจำนวน	1	ไร่

2. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) ประชาชนตัวอย่างจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 95.24 มีที่ดินเป็นของตนเอง, เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.95 และเข้าจากผู้อื่นบางส่วนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.95

มีที่ดินเป็นของตนเองมากที่สุดจำนวน	40	ไร่
มีที่ดินเป็นของตนเองน้อยที่สุดจำนวน	0.25	ไร่
ส่วนใหญ่มีที่ดินจำนวน	10	ไร่
เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดมากที่สุดจำนวน	5	ไร่
เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดน้อยที่สุดจำนวน	2	ไร่
เข้าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วนมากที่สุดจำนวน	2	ไร่
เข้าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วนน้อยที่สุดจำนวน	2	ไร่
ส่วนใหญ่เข้าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วนจำนวน	2	ไร่

3. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่แก้ว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) ประชาชนตัวอย่างจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 75.89 มีที่ดินเป็นของตนเอง, เข้าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16.07 และเข้าจากผู้อื่นบางส่วนจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15.18

มีที่ดินเป็นของตัวเองมากที่สุดจำนวน	20	ไร่
มีที่ดินเป็นของตัวเองน้อยที่สุดจำนวน	0.5	ไร่
ส่วนใหญ่มีที่ดินจำนวน	2	ไร่
เช่าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดมากที่สุดจำนวน	19	ไร่
เช่าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดน้อยที่สุดจำนวน	1	ไร่
ส่วนใหญ่เช่าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมดจำนวน	5	ไร่
เช่าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วนมากที่สุดจำนวน	20	ไร่
เช่าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วนน้อยที่สุดจำนวน	2	ไร่
ส่วนใหญ่เช่าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วนจำนวน	5	ไร่

ความแตกต่างของการมีพื้นที่เป็นของตนเอง ทั้ง 3 กลุ่มอาจจะมาจากตั้งแต่อดีต เนื่องจากกลุ่มประชาชนที่คาดว่าจะต้องอพยพ และกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีภูมิประเทศที่เป็นหุบเขา ซึ่งในอดีตทางรัฐบาลยังไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องของการอนุรักษ์ป่าไม้เท่าที่ควรจึงทำให้ประชาชนทั้งสองกลุ่มนี้ทำการจับจองพื้นที่ตามหุบเขาที่มีอยู่อย่างกว้างขวางนำมาเป็นของตนเองเพื่อการทำมาหากินได้อย่างอิสระ

ซึ่งต่างกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนที่มีภูมิประเทศเป็นแบบพื้นราบ มีพื้นที่อย่างจำกัดทำให้การจับจองพื้นที่ต้องแบ่งกัน และจะเห็นได้ว่าประชาชนกลุ่มนี้มีถึงร้อยละ 16.07 และร้อยละ 15.18 ที่เช่าที่ดินจากผู้อื่นทั้งหมด และเช่าที่ดินจากผู้อื่นบางส่วน ตามลำดับ ตัวเลขที่เกิดขึ้นนี้อาจเป็นเพราะว่าพื้นที่ของประชาชนกลุ่มนี้ประสบกับปัญหาอุทกภัยบ่อยครั้ง ทำให้ประชาชนขายที่ดินเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาอุทกภัย รวมไปถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับการเกษตรด้วย

5. อาชีพหลักของครอบครัว

กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่ทำการศึกษาส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งสามารถจำแนกได้ เช่น การทำสวนไม้ผล ทำไร่ ทำนา และการเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 69.17, อาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 21.60, ประกอบธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่จะเป็นงานด้านบริการต่างๆ เช่น การทำทัวร์ที่ช้าง ล่องแพ เป็นต้นคิดเป็นร้อยละ 1.47, อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 3.88, อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 3.40 และไม่ระบุอาชีพคิดเป็นร้อยละ 0.49

ตารางที่ 7 แสดงอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพ	กลุ่มตัวอย่างที่ คาดว่าจะได้ อพยพ (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=90)	กลุ่มตัวอย่างที่ อาศัยอยู่ได้เขื่อน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=210)	กลุ่มตัวอย่างที่ อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=112)	รวม จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=412)
เกษตรกรรม	84 (93.33)	109 (51.90)	92 (82.14)	285 (69.17)
รับจ้างทั่วไป	4 (4.44)	82 (39.05)	3 (2.68)	89 (21.60)
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	1 (1.11)	3 (1.43)	2 (1.79)	6 (1.47)
ค้าขาย	1 (1.11)	11 (5.24)	4 (3.57)	16 (3.88)
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	-	3 (1.43)	11 (9.82)	14 (3.40)
ไม่ระบุ	-	2 (0.95)	-	2 (0.49)
รวม	90 (100.00)	210 (100.00)	112 (100.00)	412 (100.00)

จำนวนประชาชนตัวอย่างทั้งหมดสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) กลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนมากจะทำไร่ปลูกผัก และสวนลีนี่จี่ คิดเป็นร้อยละ 93.33, อาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 4.44, ประกอบธุรกิจส่วนตัว ส่วนมากจะเป็นการจักสาน และการทอผ้า คิดเป็นร้อยละ 1.11 และอาชีพค้าขายคิดเป็น ร้อยละ 1.11

2. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อน (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนมากจะเป็นการทำไร่ทำนา และการทำสวนลีนี่จี่ คิดเป็นร้อยละ 51.90, อาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 39.05, ประกอบธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่จะเป็นการทำทัวร์ป่า ชีชีงล่องแพ คิดเป็นร้อยละ 1.43, อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 5.24, อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 1.43 และไม่ระบุอาชีพคิดเป็นร้อยละ 0.95

3. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่ก้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนมากจะทำไร่ทำนา ปลูกพริก เลี้ยงปลา และทำสวนลำไย คิดเป็นร้อยละ 82.14, อาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 2.68, ประกอบธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 1.79, อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 3.57 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 9.82

6. อาชีพเสริมของครอบครัว

กลุ่มประชาชนตัวอย่างประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริม คิดเป็นร้อยละ 22.57, อาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 43.93, ประกอบธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 4.37, อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 7.52 และไม่ระบุอาชีพเสริมคิดเป็นร้อยละ 21.60

ตารางที่ 8 แสดงอาชีพเสริมของครอบครัว

อาชีพ	กลุ่มตัวอย่างที่ คาดว่าจะได้ อพยพ (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=90)	กลุ่มตัวอย่างที่ อาศัยอยู่ใต้เขื่อน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=210)	กลุ่มตัวอย่างที่ อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=112)	รวม จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=412)
เกษตรกรรม	3 (3.33)	73 (34.76)	17 (15.18)	93 (22.57)
รับจ้างทั่วไป	61 (67.78)	80 (38.10)	40 (35.71)	181 (43.93)
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	9 (10.00)	3 (1.43)	6 (5.36)	18 (4.37)
ค้าขาย	-	18 (8.57)	13 (11.61)	31 (7.52)
ไม่ระบุ	17 (18.89)	36 (17.14)	36 (32.14)	89 (21.60)
รวม	90 (100.00)	210 (100.00)	112 (100.00)	412 (100.00)

จำนวนประชาชนตัวอย่างทั้งหมดสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกี้ดช้าง อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่) กลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพประกอบอาชีพเกษตรกรรม จะเป็นการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่ กบหมู คิดเป็นร้อยละ 3.33, อาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 67.78, ประกอบ

ธุรกิจส่วนตัว ส่วนมากจะเป็นการจักสาน และการทอผ้า คิดเป็นร้อยละ 10.00 และไม่ระบุอาชีพเสริมคิดเป็นร้อยละ 18.89

2. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อนประกอบอาชีพเกษตรกรรม จะเป็นเลี้ยงสัตว์ซึ่งได้แก่ ไก่ กับหมู มากกว่าการทำไร่การทำนาและการทำสวน คิดเป็นร้อยละ 34.76, อาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 38.10, ประกอบธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 1.43, อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 8.57 และไม่ระบุอาชีพคิดเป็นร้อยละ 17.14

3. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่ก่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ก็จะเป็นการเลี้ยงสัตว์ เช่น การเลี้ยงไก่ กับปลา คิดเป็นร้อยละ 15.18, อาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 35.71, ประกอบธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 5.36, อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 11.61 และไม่ระบุอาชีพเสริมคิดเป็นร้อยละ 32.14

สรุป การประกอบอาชีพของประชาชนกลุ่มตัวอย่างถึงแม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ในภาพรวมแล้วการประกอบอาชีพของประชาชนก็ต้องขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศด้วย จะสังเกตเห็นได้จากตารางที่ 7 ว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อนจะมีการทำการเกษตรน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 51.90 แต่ประชาชนตัวอย่างกลุ่มนี้จะไปทำการเกษตรเป็นอาชีพเสริม ซึ่งถ้านำตัวเลขของการทำอาชีพหลักกับอาชีพเสริมมารวมกันแล้วพบว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเกือบทั้งหมด

7. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

กลุ่มประชาชนตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ย 4,589.08 บาท มีรายได้ต่ำสุด 150 บาท มีรายได้สูงสุด 30,000 บาท มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.23, ไม่ได้ระบุรายได้ คิดเป็นร้อยละ 6.80 ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงช่วงรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

รายได้ (บาท)	กลุ่มตัวอย่างที่คาด	กลุ่มตัวอย่างที่	กลุ่มตัวอย่างที่	รวม
	ว่าจะได้อัพพ	อาศัยอยู่ได้เช่น	อาศัยอยู่ไกลเช่น	
	(ครัวเรือน)	(ครัวเรือน)	(ครัวเรือน)	จำนวน (ครัวเรือน)
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
	(N=90)	(N=210)	(N=112)	(N=412)
น้อยกว่า 5,000	80 (88.89)	158 (75.24)	39 (34.82)	277 (67.23)
5,001-10,000	3 (33.33)	43 (20.48)	31 (27.68)	77 (18.69)
10,001-15,000	-	3 (1.43)	13 (11.61)	16 (3.88)
มากกว่า 15,000	-	1 (0.48)	13 (11.61)	14 (3.40)
ไม่ได้ระบุ	7 (7.78)	5 (2.38)	16 (14.29)	28 (6.80)
รวม	90 (100)	210 (100)	112 (100)	412 (100.00)
รายได้สูงสุด (บาท)	10,000	20,000	30,000	30,000
รายได้ต่ำสุด (บาท)	150	1,000	300	150
ค่าเฉลี่ย (บาท)	1,615.00	4,298.57	7523.66	4,589.08
(S.D.)	(1,685.90)	(2,426.26)	(6,421.25)	(4,367.10)

จำนวนประชาชนตัวอย่างทั้งหมดสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. **กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ** (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) กลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีรายได้เฉลี่ย 1,615.00 บาท มีรายได้ต่ำสุด 150 บาท มีรายได้สูงสุด 10,000 บาท มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.89 และไม่ได้ระบุรายได้คิดเป็นร้อยละ 7.78

2. **กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อน** (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีรายได้เฉลี่ย 4,298.57 บาท มีรายได้ต่ำสุด 1,000 บาท มีรายได้สูงสุด 20,000 บาท มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.24 และไม่ได้ระบุรายได้คิดเป็นร้อยละ 2.38

3. **กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน** (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่แก้ว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนมีรายได้เฉลี่ย 7523.66 บาท มีรายได้ต่ำสุด 300 บาท มีรายได้สูงสุด 30,000 บาท มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.82 และไม่ได้ระบุรายได้คิดเป็นร้อยละ 14.29

ความแตกต่างของรายได้ภายในกลุ่มประชาชนตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ระหว่างรายได้สูงสุดกับรายได้ต่ำสุด เนื่องจากประชาชนที่มีรายได้ต่ำส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุที่อยู่บ้าน ไม่ทำงานแล้ว อาศัยให้ลูกหลานเลี้ยง ส่วนกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีรายได้สูง ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขาย และรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

จะเห็นได้จากตารางที่ 9 ว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทถึงร้อยละ 88.89 และ 75.24 ซึ่งถือว่าสูงมาก แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังเป็นประชาชนยากจนอยู่ ซึ่งต่างกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนที่มีเพียงร้อยละ 34.82 ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และมีถึงร้อยละ 50.90 (รวมจากตารางที่ 9) มีรายได้สูงกว่า 5,000 บาท

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้น

พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มประชาชนตัวอย่างต่อโครงการสร้างเขื่อนกั้นนี้ มีความจำเป็นอย่างมาก เพื่อให้ประชาชนแสดงทัศนคติต่อโครงการฯ และแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อทัศนคติของตน ทั้งทางด้านจิตใจ ท่าที ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคล ต่อข้อมูลข่าวสาร ซึ่งพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มประชาชนตัวอย่างมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากหน่วยราชการ

กลุ่มประชาชนตัวอย่าง ร้อยละ 65.78 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากหน่วยราชการ, ร้อยละ 25.49 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 5.58 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 3.16 รับฟังประจำ

2. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากผู้นำท้องถิ่น

กลุ่มประชาชนตัวอย่าง ร้อยละ 47.33 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น, ร้อยละ 35.19 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 11.65 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 5.83 รับฟังประจำ

3. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

กลุ่มประชาชนตัวอย่าง ร้อยละ 69.42 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อ, ร้อยละ 17.72 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 7.52 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 5.34 รับฟังประจำ

4. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากเพื่อนบ้าน

กลุ่มประชาชนตัวอย่าง ร้อยละ 54.13 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน, ร้อยละ 25.97 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 15.05 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 4.85 รับฟังประจำ

5. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น

กลุ่มประชาชนตัวอย่าง ร้อยละ 71.84 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น, ร้อยละ 17.96 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 9.22 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 0.97 รับฟังประจำ

6. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากการประชุมชี้แจงในหมู่บ้านหรือชุมชน

กลุ่มประชาชนตัวอย่าง ร้อยละ 47.57 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากการประชุมชี้แจงในหมู่บ้านหรือชุมชน, ร้อยละ 32.77 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 13.83 รับฟังบ่อยครั้งและร้อยละ 5.83 รับฟังประจำ

ตารางที่ 10 แสดงพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเชื่อก็คของของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง

แหล่งข่าวสาร	ปริมาณการรับรู้ข่าวสาร				รวม จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=412)
	ไม่เคย จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=412)	นานๆ ครั้ง จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=412)	บ่อยครั้ง จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=412)	ประจำ จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=412)	
หน่วยราชการ	271 (65.78)	105 (25.49)	23 (5.58)	13 (3.16)	412 (100.00)
ผู้นำท้องถิ่น	195 (47.33)	145 (35.19)	48 (11.65)	24 (5.83)	412 (100.00)
สื่อ	286 (69.42)	73 (17.72)	31 (7.52)	22 (5.34)	412 (100.00)
เพื่อนบ้าน	223 (54.13)	107 (25.97)	62 (15.05)	20 (4.85)	412 (100.00)
ชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น	296 (71.84)	74 (17.96)	38 (9.22)	4 (0.97)	412 (100.00)
ประชุมชี้แจงในหมู่บ้าน	196 (47.57)	135 (32.77)	57 (13.83)	24 (5.83)	412 (100.00)

จากตารางที่ 10 เมื่อเปรียบเทียบปริมาณการรับรู้ข่าวสารที่กลุ่มประชาชนตัวอย่างได้รับรู้จากแหล่งข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ แล้วพบว่า กลุ่มประชาชนตัวอย่างรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเชื่อเป็นประจำจากผู้นำท้องถิ่น และประชุมชี้แจงในหมู่บ้านมากเป็นอันดับหนึ่ง แต่ก็มีคนเป็นส่วนน้อยที่ได้รับรู้ก็มีแค่ร้อยละ 5.83 เท่านั้น กลุ่มประชาชนตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารเลย ไม่ว่าจะเป็นจากแหล่งข้อมูลของทางราชการหรือจากผู้นำท้องถิ่น โดยเฉพาะจากหน่วยราชการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน กลับพบว่ามีถึงร้อยละ 65.78 ของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง ที่ไม่เคยรับรู้ข่าวสารจากหน่วยราชการเลย

จำนวนประชาชนตัวอย่างทั้งหมดสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. **กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ** (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกึ่งช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) ในภาพรวมกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพออกนอกพื้นที่มีจำนวนค่าเฉลี่ยถึงร้อยละ 92.22 ที่ไม่เคยได้รับข่าวสาร ไม่ว่าจะจากแหล่งใดเลย และมีเพียงร้อยละ 0.19 ที่ได้รับข่าวสารเฉลี่ยจากทุกแหล่งข้อมูล เมื่อพิจารณาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลแต่ละแหล่งแล้ว กลุ่มประชาชนตัวอย่าง มีพฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้น ดังนี้

1.1. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากหน่วยราชการ

ร้อยละ 93.33 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากหน่วยราชการ, ร้อยละ 5.56 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง และร้อยละ 1.11 รับฟังบ่อยครั้ง

1.2. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากผู้นำท้องถิ่น

ร้อยละ 93.33 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น, ร้อยละ 4.44 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง และร้อยละ 2.22 รับฟังบ่อยครั้ง

1.3. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ร้อยละ 95.56 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อ และ ร้อยละ 4.44 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง

1.4. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากเพื่อนบ้าน

ร้อยละ 90.00 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน, ร้อยละ 7.78 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 1.11 รับฟังบ่อยครั้ง และ ร้อยละ 1.11 รับฟังประจำ

1.5. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น

ร้อยละ 88.89 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น, ร้อยละ 10.00 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง และร้อยละ 1.11 รับฟังบ่อยครั้ง

1.6. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากการประชุมชี้แจงในหมู่บ้านหรือชุมชน

ร้อยละ 92.22 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากการประชุมชี้แจงในหมู่บ้านหรือชุมชน, ร้อยละ 3.33 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง และร้อยละ 4.44 รับฟังบ่อยครั้ง

ตารางที่ 11 แสดงพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกักกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ

แหล่งข่าวสาร	ปริมาณการรับรู้ข่าวสาร				รวม จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=90)
	ไม่เคย จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=90)	นานๆ ครั้ง จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=90)	บ่อยครั้ง จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=90)	ประจำ จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=90)	
หน่วยราชการ	84 (93.33)	5 (5.56)	1 (1.11)	-	90 (100.00)
ผู้นำท้องถิ่น	84 (93.33)	4 (4.44)	2 (2.22)	-	90 (100.00)
สื่อ	86 (95.56)	4 (4.44)	-	-	90 (100.00)
เพื่อนบ้าน	81 (90.00)	7 (7.78)	1 (1.11)	1 (1.11)	90 (100.00)
ชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น	80 (88.89)	9 (10.00)	1 (1.11)	-	90 (100.00)
ประชุมชี้แจงในหมู่บ้าน	83 (92.22)	3 (3.33)	4 (4.44)	-	90 (100.00)

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่ากลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรง กลับไม่ได้รับรู้ข่าวสารเลยจากทุกแหล่งข่าวสารเกือบทั้งหมด ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าคิดอย่างมาก คือ เกือบทุกแหล่งข่าวสารมีไม่ถึงร้อยละ 10 ที่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากแหล่งข่าวสารนั้น จะเห็นว่าประชาชนที่ได้รับรู้ข่าวสารส่วนใหญ่มาจากชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น ซึ่งมากกว่าร้อยละ 10 และเกือบทุกแหล่งข่าวสารประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 90 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากทุกแหล่งข่าวสาร จากการนี้อาจจะเนื่องมาจากการคมนาคมไม่สะดวก ที่อยู่อาศัยอยู่ในหุบเขา ทำให้การรับรู้ข่าวสารของประชาชนอยู่ในระดับที่ต่ำมาก

2. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) ในภาพรวมกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน มีจำนวนค่าเฉลี่ยถึงร้อยละ 49.68 ที่ไม่เคยได้รับข่าวสาร ไม่ว่าจะจากแหล่งใดเลย และมีเพียงร้อยละ 4.37 ที่ได้รับข่าวสารเฉลี่ยจากทุกแหล่งข้อมูล เมื่อพิจารณาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลแต่ละแหล่งแล้วกลุ่มประชาชนตัวอย่าง มีพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกีด ดังนี้

2.1. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกีดจากหน่วยราชการ

ร้อยละ 61.43 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากหน่วยราชการ, ร้อยละ 31.43 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 5.71 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 1.43 รับฟังประจำ

2.2. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกีดจากผู้นำท้องถิ่น

ร้อยละ 30.00 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น, ร้อยละ 49.52 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 15.71 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 4.76 รับฟังประจำ

2.3. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกีดจากสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ร้อยละ 69.05 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อ, ร้อยละ 20.95 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 5.24 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 4.76 รับฟังประจำ

2.4. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกีดจากเพื่อนบ้าน

ร้อยละ 37.62 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน, ร้อยละ 34.76 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 20.95 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 6.67 รับฟังประจำ

2.5. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกีดจากชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น

ร้อยละ 71.90 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น, ร้อยละ 18.57 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 9.05 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 0.48 รับฟังประจำ

2.6. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกีดจากการประชุมชี้แจงในหมู่บ้านหรือชุมชน

ร้อยละ 28.10 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากการประชุมชี้แจงในหมู่บ้านหรือชุมชน, ร้อยละ 45.24 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 18.57 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 8.10 รับฟังประจำ

ตารางที่ 12 แสดงพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกักกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่
ได้เขื่อน

แหล่งข่าวสาร	ปริมาณการรับรู้ข่าวสาร				รวม จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=210)
	ไม่เคย จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=210)	นานๆ ครั้ง จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=210)	บ่อยครั้ง จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=210)	ประจำ จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=210)	
หน่วยราชการ	129 (61.43)	66 (31.43)	12 (5.71)	3 (1.43)	210 (100.00)
ผู้นำท้องถิ่น	63 (30.00)	104 (49.52)	33 (15.71)	10 (4.76)	210 (100.00)
สื่อ	145 (69.05)	44 (20.95)	11 (5.24)	10 (4.76)	210 (100.00)
เพื่อนบ้าน	79 (37.62)	73 (34.76)	44 (20.95)	14 (6.67)	210 (100.00)
ชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น	151 (71.90)	39 (18.57)	19 (9.05)	1 (0.48)	210 (100.00)
ประชุมชี้แจงในหมู่บ้าน	59 (28.10)	95 (45.24)	39 (18.57)	17 (8.10)	210 (100.00)

จากตารางที่ 12 กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีการพูดคุยกันระหว่างคนในชุมชนถึงการสร้างเขื่อน และจากการประชุมชี้แจงในหมู่บ้าน อยู่ในระดับที่สูงพอสมควร แต่ถ้าเปรียบเทียบระหว่างการเคยรับรู้ข่าวสาร กับการไม่เคยรับรู้ข่าวสาร จะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ได้รับรู้ข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น การประชุมชี้แจงในหมู่บ้าน และการพูดคุยกันภายในชุมชน

อาจจะสรุปได้ว่าชุมชนของกลุ่มนี้เป็นชนบทที่มีการรับรู้ข่าวสารหลักๆ ก็คือ จาก “ผู้นำท้องถิ่น” กล่าวคือเมื่อผู้นำท้องถิ่นได้รับข่าวสารจากหน่วยราชการ หรือจากแหล่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ แล้วนำมาประชุมชี้แจงในหมู่บ้าน เมื่อชาวบ้านรับรู้ ก็จะมีการพูดคุยต่อกันไป แม้ว่าคนที่ไม่ได้เข้าการประชุมชี้แจงในหมู่บ้าน ก็จะได้รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน

3. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่แก้ว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) ในภาพรวมกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน มีจำนวนค่าเฉลี่ยถึงร้อยละ 51.04 ที่ไม่เคยได้รับข่าวสาร ไม่ว่าจะจากแหล่งใดเลย และมีเพียงร้อยละ 7.59 ที่ได้รับข่าวสารเฉลี่ยจากทุกแหล่งข้อมูล เมื่อพิจารณาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลแต่ละแหล่งแล้วกลุ่มประชาชนตัวอย่าง มีพฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้น ดังนี้

3.1. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากหน่วยราชการ

ร้อยละ 51.79 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากหน่วยราชการ, ร้อยละ 30.36 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 8.93 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 8.93 รับฟังประจำ

3.2. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากผู้นำท้องถิ่น

ร้อยละ 42.86 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น, ร้อยละ 33.04 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 11.61 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 12.50 รับฟังประจำ

3.3. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ร้อยละ 49.11 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อ, ร้อยละ 22.32 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 17.86 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 10.71 รับฟังประจำ

3.4. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากเพื่อนบ้าน

ร้อยละ 56.25 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน, ร้อยละ 24.11 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 15.18 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 4.46 รับฟังประจำ

3.5. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น

ร้อยละ 58.04 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น, ร้อยละ 23.21 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 16.07 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 2.68 รับฟังประจำ

3.6. พฤติกรรมมารับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกั้นจากการประชุมชี้แจงในหมู่บ้านหรือชุมชน

ร้อยละ 48.21 ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากการประชุมชี้แจงในหมู่บ้านหรือชุมชน, ร้อยละ 33.04 รับรู้ข่าวสารนานๆ ครั้ง, ร้อยละ 12.50 รับฟังบ่อยครั้ง และร้อยละ 6.25 รับฟังประจำ

ตารางที่ 13 แสดงพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารต่อการสร้างเขื่อนกักกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน

แหล่งข่าวสาร	ปริมาณการรับรู้ข่าวสาร				รวม จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=112)
	ไม่เคย จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=112)	นานๆ ครั้ง จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=112)	บ่อยครั้ง จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=112)	ประจำ จำนวน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=112)	
หน่วยราชการ	58 (51.79)	34 (30.36)	10 (8.93)	10 (8.93)	112 (100.00)
ผู้นำท้องถิ่น	48 (42.86)	37 (33.04)	13 (11.61)	14 (12.50)	112 (100.00)
สื่อ	55 (49.11)	25 (22.32)	20 (17.86)	12 (10.71)	112 (100.00)
เพื่อนบ้าน	63 (56.25)	27 (24.11)	17 (15.18)	5 (4.46)	112 (100.00)
ชุมชนหรือหมู่บ้านอื่น	65 (58.04)	26 (23.21)	18 (16.07)	3 (2.68)	112 (100.00)
ประชุมชี้แจงในหมู่บ้าน	54 (48.21)	37 (33.04)	14 (12.50)	7 (6.25)	112 (100.00)

จากตารางที่ 13 โดยรวมแล้วมีกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนมากกว่าครึ่งที่ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากแหล่งใดเลย แต่ก็มีกลุ่มประชาชนเกือบครึ่งที่ได้รับรู้ข่าวสารซึ่งแหล่งข่าวสารที่ประชาชนได้รับส่วนใหญ่มาจาก “ผู้นำท้องถิ่น” แต่แหล่งข่าวสารที่สำคัญที่ควรให้ข่าวสารแก่ประชาชนคือ “หน่วยราชการ” กลับมีการกระจายข่าวสารน้อย คือ มีถึงร้อยละ 51.79 ที่ไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารจากหน่วยราชการเลย

ตอนที่ 3 ข้อมูลความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับเขื่อนกั้น

ในการวัดความเข้าใจของกลุ่มประชาชนตัวอย่างเกี่ยวกับเขื่อน ผู้ทำวิจัยได้กำหนดค่าคะแนนความเข้าใจของกลุ่มประชาชนตัวอย่างดังต่อไปนี้

- 7-10 มีความเข้าใจมาก
- 4-6 มีความเข้าใจปานกลาง
- 0-3 มีความเข้าใจน้อย

การวัดระดับความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับเขื่อนกั้นนั้น ประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ และผลเสียของโครงการเขื่อนเป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น การสร้างเขื่อนทำให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในชุมชน การสร้างเขื่อนจะช่วยให้มีน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง เขื่อนทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ล่างเขื่อนมีน้ำใช้เพื่อทำการเกษตรอย่างเพียงพอและทั่วถึง เป็นต้น แต่ประชาชนไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่าเขื่อน และกระบวนการสร้างเขื่อนเท่าที่ควร เช่น ความหมายของเขื่อน เขื่อนมีหน้าที่ผันน้ำเข้าสู่คลอง หรือท่อ แล้วนำไปยังพื้นที่ๆ ต้องการใช้ประโยชน์ เป็นต้น

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจของกลุ่มประชาชนตัวอย่างเกี่ยวกับเขื่อน ร้อยละ 76.46 มีความเข้าใจมาก รองลงมาร้อยละ 22.57 มีความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 0.97 มีความเข้าใจน้อย มี คะแนนสูงสุด 10 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด 1 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย 7.87 คะแนน ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงความเข้าใจของกลุ่มประชาชนตัวอย่างเกี่ยวกับเขื่อนกัก

คะแนน	กลุ่มตัวอย่างที่ คาดว่าจะต้อง อพยพ (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=90)	กลุ่มตัวอย่างที่ อาศัยอยู่ที่เขื่อน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=210)	กลุ่มตัวอย่างที่ อาศัยอยู่ที่ไกลเขื่อน (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=112)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมด (ครัวเรือน) (ร้อยละ) (N=412)
มีความเข้าใจมาก (7 – 10)	39 (43.33)	175 (83.33)	101 (90.18)	315 (76.46)
มีความเข้าใจปานกลาง (4 – 6)	50 (55.56)	33 (15.71)	10 (8.93)	93 (22.57)
มีความเข้าใจน้อย (0 – 3)	1 (1.11)	2 (0.95)	1 (0.89)	4 (0.97)
รวม	90 (100)	210 (100.00)	112 (100.00)	412 (100.00)
คะแนนสูงสุด (คะแนน)	10	10	10	10
คะแนนต่ำสุด (คะแนน)	3	1	3	1
ค่าเฉลี่ย	6.33	8.23	8.43	7.87
S.D.	1.44	1.75	1.66	1.85

จำนวนกลุ่มประชาชนตัวอย่างทั้งหมดสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ (เกษตรกรในหมู่ 3 ตำบลกีดช้าง อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจของกลุ่มประชาชนตัวอย่างเกี่ยวกับเขื่อน พบว่า ร้อยละ 55.56 มีความเข้าใจปานกลาง รองลงมาร้อยละ 43.33 มีความเข้าใจมาก และร้อยละ 1.11 มีความเข้าใจน้อย มีคะแนนสูงสุด 10 คะแนน คะแนนต่ำสุด 3 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย 6.32 คะแนน

ซึ่งกลุ่มประชาชนตัวอย่างกลุ่มนี้ไม่มีความเข้าใจในเรื่องความหมายของเขื่อน และหน้าที่ของเขื่อน ส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระทบที่เกิดจากเขื่อนมากกว่าทั้งในทางด้านบวก และด้านลบ

2. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน (เกษตรกรในหมู่ 1 ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจของกลุ่มประชาชนตัวอย่างเกี่ยวกับเขื่อน พบว่า ร้อยละ 83.33 มีความเข้าใจมาก รองลงมาร้อยละ 15.71 มีความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 0.95 มีความเข้าใจน้อย มีคะแนนสูงสุด 10 คะแนน ต่ำสุด 1 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย 8.23 คะแนน

กลุ่มประชาชนตัวอย่างกลุ่มนี้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของเขื่อนเป็นอย่างมาก และมีความเข้าใจถึงหน้าที่ และความหมายของเขื่อนมากพอสมควร

3. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน (กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำปิง หมู่ 8 ตำบลแม่ก้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจของกลุ่มประชาชนตัวอย่างเกี่ยวกับเขื่อน พบว่า ร้อยละ 90.18 มีความเข้าใจมาก รองลงมาร้อยละ 8.93 มีความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 0.89 มีความเข้าใจน้อย มีคะแนนสูงสุด 10 คะแนน คะแนนต่ำสุด 3 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย 8.43 คะแนน

กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน ส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของเขื่อนทั้งในด้านบวก และด้านลบ และมีความเข้าใจถึงความหมายและหน้าที่ของเขื่อนอยู่ในระดับที่ดีมาก อาจจะเนื่องมาจาก ประชาชนกลุ่มนี้มีการศึกษามากกว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่า จะต้องอพยพ และกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการสร้างเขื่อน

การศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการสร้างเขื่อนในพื้นที่ ตำบลกีดช้าง อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการกำหนดประเด็นความขัดแย้งออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ คือ ประเด็นที่เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อน และประเด็นที่เห็นว่าการสร้างเขื่อนจะนำมาซึ่งความเสียหาย ทั้งนี้ เพื่อให้ไม่เกิดความลำเอียงด้านความคิดเห็น ไปเพียงด้านใดด้านหนึ่ง

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการสร้างเขื่อน โดยมีเกณฑ์การให้ค่าคะแนนระดับความคิดเห็น คือ ให้คะแนนระดับความคิดเห็น 3.00 คะแนน เป็นค่ากึ่งกลางระหว่าง “เห็นด้วย” กับ “ไม่เห็นด้วย” สรุปได้ว่ามีกลุ่มประชาชนตัวอย่างเห็นประโยชน์และคุณค่าจากการสร้างเขื่อนในระดับค่าคะแนนเฉลี่ย 2.42 ซึ่งเป็นความเห็นที่ “ไม่เห็นด้วย” ส่วนประเด็นด้านความเสียหายที่อาจมีจากการสร้างเขื่อนนั้น กลุ่มตัวอย่างมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่ 3.01 ซึ่งเป็นค่าความคิดเห็นในระดับที่ “เห็นด้วย” ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการสร้างเขื่อน

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย
การสร้างเขื่อนมีประโยชน์และคุณค่า	2.42	0.70	ไม่เห็นด้วย
การสร้างเขื่อนมีโทษและความเสียหาย	3.01	0.91	เห็นด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กลุ่มประชาชนตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการสร้างเขื่อนในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 15 ซึ่งกลุ่มประชาชนตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประโยชน์และคุณค่าของเขื่อนมากที่สุด ในประเด็นที่ว่า การสร้างเขื่อนทำให้ประชาชนมีอาชีพเสริมในการหารายได้ เช่นการเป็นไกด์นำเที่ยว เป็นต้น, การสร้างเขื่อนทำให้การคมนาคมสะดวก เช่น มีการตัดถนนใหม่ที่ดีกว่าเดิมในชุมชน และการสร้างเขื่อนในบริเวณอ่างเก็บน้ำมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้ประชาชนย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณอ่างเก็บน้ำ

และกลุ่มประชาชนตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อโทษและความเสียหายของเขื่อนมากที่สุด ในประเด็นที่ว่าด้วยเรื่องของการอพยพ เช่น การสร้างเขื่อนทำให้เกิดการอพยพของแรงงานภาคการเกษตรทำให้สูญเสียที่ดินทำมาหากินเดิม, จากการอพยพออกนอกบริเวณน้ำท่วมจากการสร้างเขื่อนของประชาชนทำให้สมาชิกกลุ่มทางสังคมในชุมชนอยู่อย่างกระจัดกระจายหรือมีจำนวน

ลดลง, การสร้างเขื่อนทำให้ประชาชนต้องอพยพทำให้เกิดการพลัดพรากจากญาติพี่น้อง หรือ เพื่อนบ้าน และเนื่องจากการสร้างเขื่อนทำให้สัตว์ป่าในชุมชนอพยพย้ายถิ่นฐาน

ในการศึกษาทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างต่อการสร้างเขื่อน ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนสำหรับระดับทัศนคติไว้ดังต่อไปนี้

4.21 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 – 4.20	เห็นด้วย
2.61 – 3.40	ไม่แน่ใจ
1.81 – 2.60	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	ไม่เห็นด้วย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลประเด็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการสร้างเขื่อน สามารถตีความทัศนคติของประชาชนแสดงดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (N=412)	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
ด้านเศรษฐกิจ						3.18	0.66	ไม่แน่ใจ
1.ทำให้ชุมชนเกิด สถานที่ท่องเที่ยวใหม่	40 (9.71)	36 (8.74)	86 (20.87)	166 (40.29)	84 (20.39)	2.47	1.19	เห็นด้วยน้อย
2.ทำให้แหล่งท่องเที่ยว ในชุมชนถูกทำลาย	108 (26.21)	103 (25.00)	103 (25.00)	44 (10.68)	54 (13.11)	3.41	1.33	เห็นด้วย
3.ทำให้ประชาชน สูญเสียรายได้ จาก การประกอบอาชีพ จากเกษตรกรรม	84 (20.39)	104 (25.24)	91 (22.09)	62 (15.05)	71 (17.23)	3.17	1.37	ไม่แน่ใจ

ตารางที่ 16 ระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (N=412)	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
4.ทำให้ประชาชน เปลี่ยนอาชีพ จาก อาชีพเกษตรกรรมไป ทำอาชีพอื่น เช่น ค้าขาย ทำการประมง รับจ้าง เป็นต้น	66 (16.02)	144 (34.95)	87 (21.12)	66 (16.02)	49 (11.89)	3.27	1.25	ไม่แน่ใจ
5.ทำให้ประชาชนมี อาชีพเสริมในการหา รายได้ เช่น การเป็น ไกด์นำเที่ยว เป็นต้น	56 (13.59)	58 (14.08)	99 (24.03)	139 (33.74)	60 (14.56)	2.78	1.26	ไม่แน่ใจ
6.ทำให้เกิดการอพยพ ของแรงงานภาคการ เกษตรทำให้สูญเสีย ที่ดินทำมาหากินเดิม	143 (34.71)	110 (26.70)	75 (18.20)	40 (9.71)	44 (10.68)	3.65	1.33	เห็นด้วย
7.ทำให้พื้นที่ทำมาหา กินมีการเปลี่ยนแปลง ทางสภาพแวดล้อม เช่น มีน้ำใช้ ที่ดินมี ความอุดมสมบูรณ์ หรือทำให้ที่ดินขาด ความ อุดมสมบูรณ์ เป็นต้น	94 (22.82)	171 (41.50)	96 (23.30)	31 (7.52)	20 (4.85)	3.70	1.05	เห็นด้วย
8.ทำให้ผลผลิตทาง การเกษตรลดลง	89 (21.60)	80 (19.42)	93 (22.57)	57 (13.83)	93 (22.57)	3.04	1.45	ไม่แน่ใจ

ตารางที่ 16 ระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (N=412)	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
ด้านสังคมวัฒนธรรม						2.95	0.63	ไม่แน่ใจ
9.ประชาชนมีแหล่งน้ำ ที่สามารถใช้ได้ตลอด ปี	8 (1.94)	32 (7.77)	50 (12.14)	191 (46.36)	131 (31.80)	2.02	0.96	เห็นด้วยน้อย
10.การคมนาคม สะดวก เช่นมีการตัด ถนนใหม่ที่ดีกว่าเดิม ในชุมชน	47 (11.41)	51 (12.38)	108 (26.21)	156 (37.86)	50 (12.14)	2.74	1.17	ไม่แน่ใจ
11.การสาธารณสุขปลอดภัย ดีขึ้นเช่นมีไฟฟ้าใช้ มี น้ำประปาใช้ ฯลฯ	42 (10.19)	35 (8.50)	89 (21.60)	169 (41.02)	77 (18.69)	2.50	1.19	เห็นด้วยน้อย
12.ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจาก การมีน้ำใช้ มีไฟฟ้า ใช้ มีถนนดี	30 (7.28)	42 (10.19)	89 (21.60)	178 (43.20)	73 (17.72)	2.46	1.11	เห็นด้วยน้อย
13.จากการอพยพออก นอกบริเวณน้ำท่วม จากการสร้างเขื่อน ของประชาชนทำให้ สมาชิกกลุ่มทาง สังคมในชุมชนอยู่ อย่างกระจัดกระจาย หรือมีจำนวนลดลง	122 (29.61)	110 (26.70)	96 (23.30)	39 (9.47)	45 (10.92)	3.55	1.30	เห็นด้วย
14.ประชาชนต้อง อพยพทำให้เกิดการ พลัดพรากจากญาติพี่น้อง หรือเพื่อนบ้าน	139 (33.74)	118 (28.64)	56 (13.59)	28 (6.80)	71 (17.23)	3.55	1.45	เห็นด้วย

ตารางที่ 16 ระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (N=412)	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
15.เขื่อนในบริเวณอ่างเก็บน้ำมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้ประชาชนย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณอ่างเก็บน้ำ	51 (12.38)	53 (12.86)	123 (29.85)	122 (29.61)	63 (15.29)	2.75	1.21	ไม่แน่ใจ
16.หลังจากการสร้างเขื่อนทำให้ประชาชนรับวัฒนธรรมจากภายนอกชุมชนทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมเปลี่ยนแปลง	87 (21.11)	83 (20.15)	119 (28.88)	36 (8.73)	87 (21.11)	3.11	1.40	ไม่แน่ใจ
17.การอพยพย้ายถิ่นของประชาชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมในชุมชน	92 (22.33)	86 (20.87)	103 (25.00)	48 (11.65)	83 (20.15)	3.14	1.42	ไม่แน่ใจ
18.ทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนขาดความเป็นส่วนตัว	74 (17.96)	86 (20.87)	118 (28.64)	57 (13.83)	77 (18.69)	3.06	1.35	ไม่แน่ใจ
19.ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป	121 (29.37)	137 (33.25)	56 (13.59)	45 (10.92)	53 (12.86)	3.55	1.35	เห็นด้วย

ตารางที่ 16 ระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (N=412)	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
ด้านสิ่งแวดล้อม						2.70	0.70	ไม่แน่ใจ
20.แก้ไขปัญหาคูทก ภัย (น้ำท่วม) ได้	23 (5.58)	28 (6.80)	41 (9.95)	193 (46.84)	127 (30.83)	2.09	1.08	เห็นด้วยน้อย
21.สามารถแก้ปัญหา ภัยแล้งได้	13 (3.16)	24 (5.83)	42 (10.19)	204 (49.51)	129 (31.31)	2.00	0.97	เห็นด้วยน้อย
22.ช่วยลดการพังของ ตลิ่งได้	35 (8.50)	34 (8.25)	85 (20.63)	170 (41.26)	88 (21.36)	2.41	1.16	เห็นด้วยน้อย
23.ทำให้สัตว์ป่าในชุม ชนอพยพย้ายถิ่นฐาน	108 (26.21)	147 (35.68)	72 (17.48)	48 (11.65)	37 (8.98)	3.58	1.24	เห็นด้วย
24.ทำให้ประชากร สัตว์ป่าในชุมชนมี จำนวนลดลง	97 (23.54)	110 (26.70)	82 (19.90)	65 (15.78)	58 (14.08)	3.30	1.39	ไม่แน่ใจ
25.ทำให้ประชากร สัตว์น้ำมีจำนวน ลดลง	69 (16.75)	45 (10.92)	95 (23.06)	47 (11.41)	156 (37.86)	2.57	1.49	เห็นด้วยน้อย
26.ทำให้วงจรชีวิตของ สัตว์น้ำถูกทำลาย	63 (15.29)	76 (18.44)	109 (26.46)	30 (7.28)	134 (32.52)	2.77	1.46	ไม่แน่ใจ
27.ทำให้ป่าไม้พันธุ์ไม้ หายากถูกทำลายทำ ให้มีจำนวนลดลง	102 (24.76)	123 (29.85)	68 (16.50)	43 (10.44)	76 (18.45)	3.32	1.43	ไม่แน่ใจ
28.ทำให้ทรัพยากร ธรรมชาติเสื่อมโทรม	96 (23.30)	94 (22.82)	93 (22.57)	51 (12.38)	78 (18.93)	3.19	1.42	ไม่แน่ใจ
29.การสร้างเขื่อน บริเวณอ่างเก็บน้ำจะ มีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้เกิดแหล่งเพาะ พันธุ์สัตว์น้ำ	7 (1.70)	40 (9.71)	68 (16.50)	189 (45.87)	108 (26.21)	2.15	0.97	เห็นด้วยน้อย

ตารางที่ 16 ระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน (ต่อ)

	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (N=412)	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
30.ทำให้สัตว์ป่าใน ชุมชนอื่นอพยพเข้า มาทำให้เพิ่มจำนวน ประชากรสัตว์ป่า	82 (19.90)	131 (31.80)	105 (25.49)	49 (11.89)	45 (10.92)	2.62	1.24	ไม่แน่ใจ
31.ป่าไม้ในบริเวณอ่าง เก็บน้ำที่มีการสร้าง เขื่อนจะมีความอุดม สมบูรณ์มากกว่าใน ชุมชนอื่นๆ	32 (7.77)	34 (8.26)	96 (23.30)	161 (39.08)	89 (21.60)	2.43	1.14	เห็นด้วยน้อย
รวมทั้ง 3 ประเด็น						2.91	0.60	ไม่แน่ใจ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมเกี่ยวกับทัศนคติทั้งหมดแล้วพบว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างมีระดับทัศนคติต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อนในภาพรวมที่ “ไม่แน่ใจ” (ค่าเฉลี่ย 2.91, S.D. = 0.60) แสดงว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างไม่แน่ใจว่าการสร้างเขื่อนจะก่อให้เกิดผลประโยชน์หรือความเสียหาย ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มประชาชนตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างเขื่อนเลย โดยเฉพาะจากหน่วยราชการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ซึ่งมีถึงร้อยละ 65.78 ที่ไม่เคยรับรู้ข่าวสารจากหน่วยราชการเลย การวิเคราะห์พิจารณา ระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่าง แบ่งออกเป็นประเด็น ได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นด้านเศรษฐกิจกลุ่มประชาชนตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 3.18, S.D. = 0.66) ว่าเมื่อมีการสร้างเขื่อนแล้วจะได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนอย่างไร แต่ถ้าหากให้ 3 คะแนนเป็นกึ่งกลางระหว่างเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วยแล้วพบว่าทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างเอียงเอนไปด้านเห็นด้วยกับผลเสียที่เกิดจากการสร้างเขื่อนใน ประเด็นการสร้างเขื่อนจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนถูกทำลายและประเด็นการสร้างเขื่อนจะทำให้เกิดการอพยพของแรงงานภาคการเกษตรทำให้สูญเสียที่ดินทำมาหากินเดิม จะเห็นได้ว่าการสร้างเขื่อนทำให้ประชาชนสูญเสียที่ดินทั้งที่เป็นของตนเองและของสาธารณะ ซึ่งจะสอดคล้องกับประเด็นคำถามที่เห็นด้วยน้อยที่มี

เพียงข้อเดียว คือ ประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้ชุมชนเกิดสถานที่ท่องเที่ยวใหม่นั้น แปลได้ว่า ประชาชนส่วนน้อยให้การคัดค้านและประชาชนส่วนมากให้การยอมรับในประเด็นคำถามนี้ อาจจะกล่าวได้ว่าประชาชนต้องสูญเสียแหล่งท่องเที่ยวเดิมและที่ดินทำกิน เพื่อสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ แต่อีกประเด็นคำถามที่เห็นด้วย คือ ประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้พื้นที่ทำมาหากินมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมเป็นประเด็นที่สามารถคิดได้ทั้งด้านที่เป็นประโยชน์และด้านที่เป็นผลเสียซึ่งในประเด็นนี้ไม่สามารถวัดได้ว่าประชาชนให้การสนับสนุนหรือคัดค้านการสร้างเขื่อน

ประเด็นด้านสังคมวัฒนธรรมนั้นกลุ่มประชาชนตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 2.95, S.D. = 0.63) คือ ไม่แน่ใจว่าการสร้างเขื่อนจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมวัฒนธรรมอย่างไร แต่ก็เป็นทัศนคติที่เอนเอียงไปทางด้านไม่เห็นด้วย มีเพียงสามประเด็นคำถามเท่านั้นที่เห็นด้วย คือ ประเด็นที่ว่าจากการอพยพออกนอกบริเวณน้ำท่วมจากการสร้างเขื่อนของประชาชนทำให้สมาชิกกลุ่มทางสังคมในชุมชนอยู่อย่างกระจัดกระจายหรือมีจำนวนลดลง และประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้ประชาชนต้องอพยพทำให้เกิดการพลัดพรากจากญาติพี่น้อง หรือ เพื่อนบ้าน จะเห็นได้ชัดเจนว่าประชาชนให้ความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมอย่างมาก การพลัดพรากจากกันของคนในสังคมเป็นสิ่งที่ประชาชนไม่ต้องการให้เกิดขึ้น ส่วนในประเด็นที่ว่าการสร้างเขื่อนทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปนั้นเป็นอีกประเด็นคำถามหนึ่งที่สามารถคิดได้ทั้งด้านที่เป็นประโยชน์และด้านที่เป็นผลเสีย และมีอีกสามประเด็นคำถามที่ประชาชนเห็นด้วยน้อย แต่ทั้งสามประเด็นคำถามเป็นการกล่าวผลประโยชน์ของการสร้างเขื่อนว่าด้วยการสร้างเขื่อนทำให้ประชาชนมีแหล่งน้ำที่สามารถใช้ได้ตลอดปี, ประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้สาธารณูปโภคดีขึ้น เช่น มีไฟฟ้าใช้ มีน้ำประปาใช้ ฯลฯ และประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการมีน้ำใช้ มีไฟฟ้า มีถนนดี ซึ่งแปลได้ว่าประชาชนส่วนมากให้การยอมรับในประโยชน์ที่เกิดจากการสร้างเขื่อนและประชาชนส่วนน้อยไม่ยอมรับในประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการสร้างเขื่อน

ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมผลการศึกษพบว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 2.70, S.D. = 0.70) ว่าการสร้างเขื่อนจะสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร แต่ทัศนคติไม่แน่ใจของประชาชนก็เอนเอียงไปทางด้านไม่เห็นด้วยอย่างมาก ซึ่งในประเด็นนี้กลุ่มประชาชนตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วยเพียงประเด็นคำถามเดียว คือ ประเด็นที่ว่าด้วยการสร้างเขื่อนทำให้สัตว์ป่าในชุมชนอพยพย้ายถิ่นฐาน และมีถึง 6 ประเด็นคำถามที่เห็นด้วยน้อยแต่ในจำนวนนี้มีประเด็นคำถามที่กล่าวถึงผลประโยชน์จากการสร้างเขื่อนนั้นมีถึง 5 ประเด็นคำถาม ว่าด้วยการสร้างเขื่อนเป็นการแก้ไขปัญหาอุทกภัย (น้ำท่วม) ได้, ประเด็นการสร้างเขื่อนสามารถแก้ปัญหาภัยแล้งได้, ประเด็นการสร้างเขื่อนช่วยลดการพังทลายของตลิ่งได้, ประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้

ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม และประเด็นป่าไม้ในบริเวณอ่างเก็บน้ำที่มีการสร้างเขื่อนจะมีความอุดมสมบูรณ์มากกว่าในชุมชนอื่นๆ นั่นคือ ประชาชนส่วนมากให้ความสำคัญต่อผลประโยชน์จากการสร้างเขื่อน ส่วนในประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้ประชากรสัตว์น้ำมีจำนวนลดลง เป็นเพียงประเด็นเดียวที่กล่าวถึงผลเสียที่เกิดจากการสร้างเขื่อน นั่นคือ ประชาชนส่วนน้อยที่มองเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นในประเด็นคำถามนี้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมประชาชนเห็นความสำคัญของผลประโยชน์จากการสร้างเขื่อนมากกว่าเห็นความสำคัญของผลเสียที่จะเกิดขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อดินทำมาหากินแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ที่ได้รับมรดกตกทอดกันมา การอยู่ร่วมกันเป็นสังคม การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีมาตั้งแต่อดีต และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ประชาชนช่วยกันอนุรักษ์ดูแลรักษา ทั้งสัตว์ป่า สัตว์น้ำ แม่น้ำลำคลอง และระบบนิเวศป่าไม้ ซึ่งกลุ่มประชาชนตัวอย่างก็ไม่ได้เห็นว่าการสร้างเขื่อนให้โทษหรือให้ประโยชน์เพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่กลับมองทั้งสองด้าน แต่จะให้ความสำคัญด้านใดมากกว่าเท่านั้นเอง

นอกจากนี้เมื่อนำกลุ่มประชาชนตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมาเปรียบเทียบกันแล้ว พบข้อมูลเกี่ยวกับระดับทัศนคติดังปรากฏในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน

	ระดับทัศนคติ			F	Sig. of F
	กลุ่มที่คิดว่า จะต้องอพยพ ค่าเฉลี่ย (S.D.)	กลุ่มที่อาศัย อยู่ใต้เขื่อน ค่าเฉลี่ย (S.D.)	กลุ่มที่อาศัย อยู่ไกลเขื่อน ค่าเฉลี่ย (S.D.)		
ประเด็นความคิดเห็นต่อการสร้างเขื่อน	3.66 ^a (0.33)	3.28 ^b (0.63)	2.63 ^c (0.51)	95.86	.000
ด้านเศรษฐกิจ					
1. ทำให้ชุมชนเกิดสถานที่ท่องเที่ยวใหม่	1.92 ^a (0.92)	2.96 ^b (1.25)	1.97 ^a (0.81)	45.39	.000
2. ทำให้แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนถูกทำลาย	4.13 ^a (1.17)	3.46 ^b (1.27)	2.71 ^c (1.23)	33.30	.000

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็นต่อการสร้างเขื่อน	ระดับทัศนคติ			F	Sig. of F
	กลุ่มที่คาดว่าจะต้องอพยพ	กลุ่มที่อาศัยอยู่ได้เขื่อน	กลุ่มที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน		
	ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ค่าเฉลี่ย (S.D.)		
3.ทำให้ประชาชนสูญเสียรายได้จากการประกอบอาชีพจากเกษตรกรรม	4.04 ^a (1.09)	3.18 ^b (1.33)	2.43 ^c (1.24)	41.39	.000
4.ทำให้ประชาชนเปลี่ยนอาชีพจากอาชีพเกษตรกรรมไปทำอาชีพอื่น เช่น ค้าขาย ทำการประมง รับจ้าง เป็นต้น	4.26 ^a (0.80)	3.04 ^b (1.19)	2.92 ^b (1.25)	43.63	.000
5.ทำให้ประชาชนมีอาชีพเสริมในการหารายได้ เช่นการเป็นไกด์นำเที่ยว เป็นต้น	1.84 ^a (0.89)	3.14 ^b (1.21)	2.88 ^b (1.22)	40.33	.000
6.ทำให้เกิดการอพยพของแรงงานภาคการเกษตรทำให้สูญเสียที่ดินทำมาหากินเดิม	4.44 ^a (0.80)	3.90 ^b (1.15)	2.54 ^c (1.27)	83.32	.000
7.ทำให้พื้นที่ทำมาหากินมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม เช่น มีน้ำใช้ ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ หรือทำให้ที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น	4.17 ^a (0.96)	3.49 ^b (1.04)	3.71 ^b (1.04)	13.79	.000
8.ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง	4.44 ^a (0.78)	3.06 ^b (1.30)	1.87 ^c (1.06)	127.47	.000
ด้านสังคมวัฒนธรรม	3.29^a (0.33)	3.09^b (0.60)	2.41^c (0.52)	85.38	.000
9.ทำให้ประชาชนมีแหล่งน้ำที่สามารถใช้ได้ตลอดปี	1.66 ^a (0.88)	2.21 ^b (0.98)	1.95 ^c (0.92)	11.39	.000
10.ทำให้การคมนาคมสะดวก เช่น มีการตัดถนนใหม่ที่ดีกว่าเดิมในชุมชน	2.84 ^a (1.45)	2.75 ^a (1.09)	2.62 ^a (1.08)	0.99	.373
11.ทำให้การสาธารณสุขปลอดภัยขึ้น เช่น มีไฟฟ้าใช้ มีน้ำประปาใช้ ฯลฯ	1.98 ^a (0.90)	2.67 ^b (1.13)	2.62 ^b (1.36)	12.05	.000

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็นต่อการสร้างเขื่อน	ระดับทัศนคติ			F	Sig. of F
	กลุ่มที่คาดว่าจะต้องอพยพ	กลุ่มที่อาศัยอยู่ได้เขื่อน	กลุ่มที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน		
	ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ค่าเฉลี่ย (S.D.)		
12. ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการมีน้ำใช้ มีไฟฟ้าใช้ มีถนนดี	1.82 ^a (0.80)	2.77 ^b (1.12)	2.40 ^c (1.09)	25.88	.000
13. จากการอพยพออกนอกบริเวณน้ำท่วมจากการสร้างเขื่อนของประชาชน ทำให้สมาชิกกลุ่มทางสังคมในชุมชนอยู่อย่างกระจัดกระจายหรือมีจำนวนลดลง	4.41 ^a (0.79)	3.73 ^b (1.19)	2.50 ^c (1.15)	81.19	.000
14. ทำให้ประชาชนต้องอพยพทำให้เกิดการพลัดพรากจากญาติ พี่น้อง หรือเพื่อนบ้าน	4.56 ^a (0.77)	3.89 ^b (1.20)	2.11 ^c (1.21)	138.34	.000
15. เขื่อนในบริเวณอ่างเก็บน้ำมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้ประชาชนย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณอ่างเก็บน้ำ	1.72 ^a (0.90)	3.07 ^b (1.08)	2.98 ^b (1.22)	51.71	.000
16. หลังจากการสร้างเขื่อนทำให้ประชาชนรับวัฒนธรรมจากภายนอก ชุมชนทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมเปลี่ยนแปลง	4.37 ^a (0.92)	3.03 ^b (1.24)	2.27 ^c (1.31)	77.71	.000
17. การอพยพย้ายถิ่นของประชาชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิมในชุมชน	4.29 ^a (0.92)	3.11 ^b (1.32)	2.26 ^c (1.29)	67.87	.000
18. ทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนขาดความเป็นส่วนตัว	4.18 ^a (1.09)	2.98 ^b (1.17)	2.29 ^c (1.26)	64.76	.000
19. ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของชุมชนเปลี่ยนแปลง	4.34 ^a (0.85)	3.80 ^b (1.17)	2.46 ^c (1.34)	74.85	.000

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็นต่อการสร้างเขื่อน	ระดับทัศนคติ			F	Sig. of F
	กลุ่มที่คิดว่า จะต้องอพยพ ค่าเฉลี่ย (S.D.)	กลุ่มที่อาศัย อยู่ได้เขื่อน ค่าเฉลี่ย (S.D.)	กลุ่มที่อาศัย อยู่ไกลเขื่อน ค่าเฉลี่ย (S.D.)		
	ด้านสิ่งแวดล้อม	3.16 ^a (0.37)	2.80 ^b (0.70)		
20.เป็นการแก้ไขปัญหาอุทกภัย (น้ำท่วม) ได้	1.98 ^a (1.03)	2.32 ^b (1.21)	1.77 ^a (0.75)	10.58	.000
21.สามารถแก้ปัญหาภัยแล้งได้	1.97 ^a (0.98)	2.16 ^{ab} (1.08)	1.73 ^{ac} (0.63)	7.35	.001
22.ช่วยลดการพังของตลิ่งได้	2.26 ^a (1.43)	2.62 ^b (1.14)	2.15 ^a (0.86)	7.18	.001
23.ทำให้สัตว์ป่าในชุมชนอพยพย้ายถิ่นฐาน	4.61 ^a (0.67)	3.48 ^b (1.18)	2.96 ^c (1.21)	58.72	.000
24.ทำให้ประชากรสัตว์ป่าในชุมชนมีจำนวนลดลง	4.43 ^a (0.78)	3.30 ^b (1.24)	2.38 ^c (1.25)	79.07	.000
25.ทำให้ประชากรสัตว์น้ำมีจำนวนลดลง	4.19 ^a (0.97)	3.34 ^b (1.33)	1.71 ^c (1.11)	114.55	.000
26.ทำให้วงจรชีวิตของสัตว์น้ำถูกทำลาย	4.12 ^a (0.90)	2.66 ^b (1.38)	1.88 ^c (1.14)	85.38	.000
27.ทำให้ป่าไม้พันธุ์ไม้หายากถูกทำลาย ทำให้มีจำนวนลดลง	4.38 ^a (0.99)	3.41 ^b (1.30)	2.30 ^c (1.27)	72.21	.000
28.ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม	4.49 ^a (0.89)	3.16 ^b (1.28)	2.21 ^c (1.17)	94.28	.000
29.เขื่อนบริเวณอ่างเก็บน้ำจะมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	1.83 ^a (0.96)	2.31 ^b (0.96)	2.09 ^a (0.95)	8.24	.000

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่มีต่อผลกระทบจากการสร้างเขื่อน (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็นต่อการสร้างเขื่อน	ระดับทัศนคติ			F	Sig. of F
	กลุ่มที่คิดว่า จะต้องอพยพ	กลุ่มที่อาศัย อยู่ได้เขื่อน	กลุ่มที่อาศัย อยู่ไกลเขื่อน		
	ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ค่าเฉลี่ย (S.D.)		
30. จะทำให้สัตว์ป่าในชุมชนอื่นอพยพ เข้ามาทำให้เพิ่มจำนวนประชากรสัตว์ ป่า	1.57 ^a (0.82)	3.08 ^b (1.20)	2.62 ^c (1.07)	60.49	.000
31. ป่าไม้ในบริเวณอ่างเก็บน้ำที่มีการ สร้างเขื่อนจะมีความอุดมสมบูรณ์ มากกว่าในชุมชนอื่นๆ	2.11 ^a (1.41)	2.72 ^b (1.06)	2.14 ^a (0.92)	14.55	.000
เฉลี่ยรวม	3.33^a (0.21)	3.03^b (0.57)	2.37^c (0.45)	133.32	.000

ผลการศึกษาพบว่าทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนนั้นมีลักษณะเหมือนกันคือ ไม่แน่ใจ และเอนเอียงไปทางด้านเห็นด้วย ซึ่งต่างจากกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนที่มีทัศนคติเห็นด้วยน้อย ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้ น่าจะมาจากความแตกต่างทางการศึกษา และการรับรู้ข่าวสาร ทั้งนี้เพราะกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะได้อพยพและกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนเป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลความเจริญ การสื่อสาร การคมนาคมไม่สะดวก ส่งผลให้ ในอดีตที่ผ่านมาถูกละเลยจากรัฐบาล จากผลการศึกษาในตอนต้นพบว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะได้อพยพมากกว่าร้อยละ 90 และกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนประมาณร้อยละ 50 ไม่เคยได้รับข่าวสารจากแหล่งข่าวใดๆ เลย หรือความแตกต่างที่เกิดขึ้นมาจากความต้องการของประชาชน กล่าวคือ กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนส่วนใหญ่มองแต่ผลเสียจากการสร้างเขื่อน ในขณะที่กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนจะมองแต่ผลประโยชน์จากการสร้างเขื่อนจึงส่งผลให้ทัศนคติของประชาชนมีความแตกต่างกันดังกล่าว

ส่วนความแตกต่างของทัศนคติประเด็นด้านเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนนั้น ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก อาจจะเป็นเพราะทั้งสองกลุ่มอาศัยอยู่ใกล้กันจึงมีความรู้จัก และมีความสนิทสนมกัน ทำให้เข้าใจความรู้สึกที่จะต้องสูญเสียที่ดินทำมาหากินหรือกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนส่วนมาก อาจจะมีการวิตกกังวลเกี่ยวกับเขื่อนที่ว่า ถ้าเขื่อนแตกแล้วชุมชนจะได้รับความเสียหาย แต่ทัศนคติระหว่างกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใกล้เขื่อนนั้นมีความแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะมีทัศนคติเห็นด้วยในประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพนั้นมีทัศนคติที่คัดค้านการสร้างเขื่อนอยู่แล้วจึงให้เห็นด้วยในประเด็นคำถามนี้ หรืออาจจะเห็นว่าตนเองนั้นต้องอพยพ และสูญเสียที่ดินทำมาหากิน ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรของตนเกิดความเสียหาย แต่ในทางกลับกันกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใกล้เขื่อนนั้นกลับได้รับผลประโยชน์จากการสร้างเขื่อน กล่าวคือ ทำให้มีน้ำใช้สำหรับการเกษตร และที่ดินทำมาหากินไม่ต้องถูกน้ำท่วมอีกต่อไป แต่ในประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้ชุมชนเกิดสถานที่ท่องเที่ยวใหม่นั้น กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใกล้เขื่อน มีทัศนคติที่เหมือนกันคือเห็นด้วยน้อย ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีทัศนคติที่ไม่แน่ใจว่าการสร้างเขื่อนจะทำให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ แต่ทัศนคติของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนก็เอนเอียงมาทางด้านไม่เห็นด้วย อาจจะกล่าวได้ว่าประชาชนส่วนมากให้ความสนใจในสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ และประชาชนส่วนน้อยที่ยังให้ความสำคัญกับสถานที่ท่องเที่ยวเดิมอยู่

ในประเด็นด้านสังคมวัฒนธรรมมีลักษณะที่คล้ายกับประเด็นด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีทัศนคติที่ไม่แน่ใจแต่เอนเอียงมาทางด้านเห็นด้วย แต่กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใกล้เขื่อนมีทัศนคติเห็นด้วยน้อย โดยเฉพาะในประเด็นคำถามที่ว่าด้วยสังคมไม่ว่าจะเป็นประเด็นกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีทัศนคติที่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับเห็นด้วยตามลำดับมีความแตกต่างกับกลุ่มที่อาศัยอยู่ใกล้เขื่อนที่มีทัศนคติเห็นด้วยน้อยมาก ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นอาจจะมาจากกลุ่มที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีความเป็นชนบทมากกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ใกล้เขื่อน เนื่องจากชุมชนชนบทจะมีการปลูกบ้านใกล้กันทำให้ความสนิทสนมกันมาก มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและมีความเป็นสังคมมากกว่า จึงไม่ต้องการที่จะแยกจากกันและอพยพไปอยู่ในชุมชนอื่น หรือในประเด็นคำถามที่ว่าด้วยวัฒนธรรม ในประเด็นที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมในชุมชนไม่ว่าจะมาจากการอพยพของชุมชนหรือการรับวัฒนธรรมจากภายนอกชุมชน ความแตกต่างที่เกิดขึ้นอาจจะมาจากกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่า

จะต้องอพยพเป็นชาวเขาจึงให้ความสำคัญต่อประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมามากกว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนและกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน

และในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีทัศนคติที่เหมือนกัน แต่กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีทัศนคติเอนเอียงมาทางด้านเห็นด้วย แต่กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีทัศนคติเอนเอียงไปทางด้านไม่เห็นด้วย แต่ทั้งสองกลุ่มก็มีทัศนคติที่แตกต่างกันกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนที่มีทัศนคติเห็นด้วยน้อย ในประเด็นที่ว่าการสร้างเขื่อนบริเวณอ่างเก็บน้ำจะมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ กลุ่มประชาชนตัวอย่างทั้งสามกลุ่มมีทัศนคติที่คล้ายกันคือ เห็นด้วยน้อย ในประเด็นประโยชน์จากการสร้างเขื่อนว่าจะช่วยแก้ไขปัญหาอุทกภัย (น้ำท่วม) และปัญหาภัยแล้งได้ ทัศนคติของประชาชนก็มีลักษณะคล้ายกัน กล่าวคือ กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีทัศนคติเห็นด้วยน้อย และกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนมีทัศนคติไม่เห็นด้วย ส่วนในประเด็นคำถามที่มีความแตกต่างกัน ในประเด็นการสร้างเขื่อนทำให้ประชากรสัตว์ป่าในชุมชนมีจำนวนลดลง ซึ่งกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง, กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีทัศนคติไม่แน่ใจแต่เอนเอียงมาทางด้านเห็นด้วย และกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนมีทัศนคติเห็นด้วยน้อย ความแตกต่างที่เกิดขึ้นอาจมาจากกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพเป็นชาวเขาทำให้รู้ถึงชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ป่าในชุมชนดีกว่าและมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และในประเด็นที่ว่าด้วยการสร้างเขื่อนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง, กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เขื่อนมีทัศนคติไม่แน่ใจแต่เอนเอียงมาทางด้านเห็นด้วย และกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนมีทัศนคติเห็นด้วยน้อย ซึ่งในประเด็นคำถามนี้มีลักษณะทัศนคติของประชาชนเหมือนกันกับประเด็นที่กล่าวว่าการสร้างเขื่อนทำให้ป่าไม้พันธุ์ไม่หายากถูกทำลายทำให้มีจำนวนลดลง จะเห็นว่าประเด็นคำถามที่ 27 และ 28 มีความสัมพันธ์กันกล่าวคือ การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาตินั้น ได้รวมถึงพันธุ์ไม้ที่ถูกทำลาย และการลดลงของป่าไม้ ความแตกต่างที่เกิดขึ้นอาจจะมาจากที่กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีความผูกพันกับป่าไม้มากกว่ากลุ่มอื่นๆเนื่องจากกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพเป็นชาวเขา ป่าไม้จึงเป็นทั้งที่อยู่อาศัยและที่ทำมาหากินจึงทำให้ประชาชนกลุ่มนี้เกิดความผูกพันกับป่าไม้ที่จะสูญเสียไปจากการสร้างเขื่อน

ดังนั้นถ้ากำหนดเกณฑ์ของระดับทัศนคติต่อการสร้างเขื่อนอยู่ 2 ระดับ คือ เห็นด้วย กับ ไม่เห็นด้วย โดยมีระดับทัศนคติ 3.00 คะแนน เป็นค่าคะแนนกึ่งกลางของระดับทัศนคติ จะสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพเห็นด้วยกับประเด็นคำถาม ทุกประเด็นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม แสดงว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างกลุ่มนี้มองเห็นผลเสีย และความเสียหายของการสร้างเขื่อนมากกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับ ในภาพรวมแล้วผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ “คัดค้าน” การสร้างเขื่อนกั้น

2. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน เห็นด้วยกับประเด็นคำถามสองประเด็น คือทางด้านเศรษฐกิจ กับสังคมวัฒนธรรม ส่วนประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมมีทัศนคติไม่เห็นด้วย แต่โดยรวมแล้ว กลุ่มประชาชนตัวอย่างกลุ่มนี้มีทัศนคติเห็นด้วย แสดงว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างกลุ่มนี้มองเห็นผลเสีย และความเสียหายของการสร้างเขื่อนมากกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับ ในประเด็นด้านเศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม แต่ในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับมากกว่าผลเสีย และความเสียหายที่เกิดจากการสร้างเขื่อน แต่ในภาพรวมแล้วผู้วิจัยสรุปได้ว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน “คัดค้าน” การสร้างเขื่อนกั้น

3. กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน ไม่เห็นด้วยกับประเด็นคำถามทุกประเด็น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม แสดงว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างกลุ่มนี้มองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับมากกว่าผลเสีย และความเสียหายที่เกิดจากการสร้างเขื่อน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน “สนับสนุน” การสร้างเขื่อนกั้น

การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของ กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพ กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน และกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อน

การศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนต่อการสร้างเขื่อนจากตารางที่ 17 พบว่า

กลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีความแตกต่างกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อนและกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสัมพันธ์ของทัศนคติก่อนการสร้างเขื่อนมีความแตกต่างกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเด็นด้านเศรษฐกิจของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีความแตกต่างกับประชาชนกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อนและกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเขื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ความสัมพันธ์ของทัศนคติก่อนการสร้างเขื่อน

อยู่ได้เชื่อใจมีความแตกต่างกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเชื่อใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเด็นด้านสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีความแตกต่างกับประชาชนกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เชื่อใจและกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเชื่อใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสัมพันธ์ของทัศนคติกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เชื่อใจมีความแตกต่างกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเชื่อใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่คาดว่าจะต้องอพยพมีความแตกต่างกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เชื่อใจและกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเชื่อใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสัมพันธ์ของทัศนคติกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ได้เชื่อใจมีความแตกต่างกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ไกลเชื่อใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากลุ่มประชาชนตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีจิตใจ ท่าที ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับรายการกรองสถานการณ์ จากโครงการสร้างเขื่อนกั้นน้ำแตกต่างกันในทุกประเด็น ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้มากจากระดับการศึกษา การสื่อสาร การคมนาคม การรับรู้ข่าวสารในทุกแหล่งข่าวสาร ความเข้าใจต่อโครงการเขื่อนกั้นน้ำ และที่สำคัญก็คือ การได้รับความสนใจของชุมชนจากรัฐบาล